

FYLKESNEMNDA FOR BARNEVERN OG SOSIALE SAKER

ROGALAND

Den 6. mai 2010 ble det fattet vedtak i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Sak nr.: 10/087

Fylkesnemndsleder:
Martin Fadnes Hermansen

Fagkyndig medlem:	
Leif Arne Helgesen	Psykolog
Jorunn A.T. Høgseth	Sosionom

Alminnelig medlem:
Wenche Sandvik Johansen
Bulos Odeh

Offentlig part: Haugesund kommune, sektor for omsorg, barneverntjenesten
Prosessfullmektig: Advokat Kari Nesse

Privat part: Trude Monica Hansen
Prosessfullmektig: Advokat Trond Hjelde

Privat part: Rune Leander Hansen
Prosessfullmektig: Advokat Tone Linn Thingvold

Privat part: Frøydis Hansen
Prosessfullmektig: Advokat Lill Hege Furulund Høimyr

Saken gjelder spørsmålet om omsorgsovertakelse etter lov om barneverntjenester (bvtjl.) § 4-12, første ledd, litra d, jf. annet ledd, av Frøydis Hansen (etter dette kalt Frøydis), f. 25.12.1993, og Stauda Sofie Hansen (etter dette kalt Stauda), f. 24.05.1997. Videre gjelder saken spørsmålet om plassering av de to barna i godkjent fosterhjem i medhold av bvtjl. § 4-14 a, jf. § 4-22. Det er også lagt frem forslag til samværsordning mellom de to barna og deres foreldre, jf. bvtjl. § 4-19.

Sakens bakgrunn i korte trekk:

Foreldrene til Frøydis og Stauda er Trude Monica Hansen og Rune Leander Hansen. Mor til barna er født den 9. august 1968, mens far er født den 6. januar 1955. Begge foreldrene er født og oppvokst i Trøndelag. Det er opplyst at far er uføretrygdet.

Trude Monica Hansen og Rune Leander Hansen har vært gift, men ble separert i 2008. Foreldrene har 10 barn sammen, hvorav 7 er under 18 år. Barna er født i perioden 1991 til 2008. Familien har bodd flere steder, og barna i familien har for det meste fått hjemmeundervisning. Det er opplyst at det har vært stilt spørsmål i en del av de kommunene hvor familien har bodd om barna i familien har hatt tilstrekkelig gode oppvekstforhold.

I 1996 flyttet familien til Sveio kommune. Det ble da startet en undersøkelsessak fra barneverntjenestens side, men saken ble henlagt i januar 1998.

I 2002 kjøpte familien et småbruk i Vikebygd i Vindafjord kommune.

Barneverntjenesten i Vindafjord kommune var bekymret for barna og det ble fremmet sak om omsorgsovertakelse av de umyndige barna i februar 2008 etter at det var oppnevnt psykiater til å utrede barnas omsorgssituasjon. I sin sakkyndige utredning av 7. september 2007 konkluderte psykiater Kirsten Westlye som følger:

- * *Gudmund f. -91, Frøydis f. -93, Sofie f. -97, Alfredo f. -99, Mauriel Rose f. -01, Urda Lilje f. -03 og Solborg Hansen f. -06 lever alle i en omsorgssituasjon som innebærer mangel på struktur, forutsigbarhet og følelsemessig trygghet.*
- * *Barna oppdras med fysisk straff som sanksjonsmåte. Dette er skadelig og ikke minst ulovlig.*
- * *Barnas far har en sterkt avvikende personlighet preget av storhetsideer om seg selv, et ekstremt kontrollbehov, paranoiditet overfor andre og især "det offentlige" og liten evne til innlevelse i barnas (andres) tanker og følelser. Han evner også i liten grad å ta hensyn til barnas behov og sette egne behov til side.*
- * *Mye tyder på at barnas mor underkaster seg sin ektefelle, og at hennes muligheter for eventuelt å kompensere for farens skadelige påvirkning er liten.*

* *Foreldrene vil være ute av stand til å samarbeide med barneverntjenesten om evt. hjelpetiltak. For øvrig kan jeg heller ikke se hjelpetiltak som kan være egnet til å bedre barnas mangelfulle omsorgssituasjon."*

Like etter at dette skjedde, tok mor barna med seg til en annen kant av landet. Trude Monica Hansen var på dette tidspunkt høygravid med yngstebarnet, som ble født i april 2008.

Den 14. juli 2008 avsa Haugaland tingrett kjennelse om at mor skulle ha den daglige omsorgen for barna inntil det forelå rettskraftig avgjørelse i saken.

Den 27. august 2008 fattet Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Rogaland vedtak om at barneverntjenestens begjæring om omsorgsovertakelse ikke skulle tas til følge for noen av barna. Begrunnelsen for fylkesnemndas avgjørelse var at mor og barna ikke lenger bodde sammen med far. Det ble derfor fra fylkesnemndas side lagt til grunn at det var mor som hadde omsorgen for barna. Nemnda vurderte situasjonen slik at mor ville kunne gi barna forsvarlig omsorg så lenge hun ikke flyttet tilbake til far samt at hun var villig til å ta imot hjelp fra barneverntjenesten.

Høsten 2008 flyttet mor til Haugesund, og i september 2008 mottok barneverntjenesten i Haugesund bekymringsmelding fra barneverntjenesten i Vindafjord.

Den 17. desember 2008 avsa Haugaland tingrett kjennelse om at mor skulle ha foreldreansvaret for barna inntil rettskraftig avgjørelse forelå.

Rune Leander Hansen satt varetektsfengslet fra oktober 2008 til mars 2009 med bakgrunn i drapstrusler rettet mot barnas mor. Ved dom av 15. januar 2009 ble han dømt for fem overtredelser av straffeloven til fengsel i 8 måneder og til å betale kr. 50000,- i oppreisning til mor.

I perioden fra 15. mars til 19. mars 2009 oppholdt Frøydis og Stauda seg hos far uten mor sitt samtykke, og uten at mor visste at de dro dit. De to barna gikk ikke på skolen disse dagene. Mor varslet politi og barneverntjenesten og de to barna kom så til rette. Det er opplyst at mor, etter råd fra barneverntjenesten, etter dette bodde på krisesenter i 14 dager.

Den 8. mai 2009 avsa Haugaland tingrett dom i hovedsak om daglig omsorg og foreldreansvar og tildelte mor den daglige omsorgen og foreldreansvaret for de umyndige barna. Rune Leander Hansen anket denne dommen til Gulating lagmannsrett som nektet anken fremmet. Denne avgjørelsen ble opphevet av Høyesterett på grunn av manglende begrunnelse. Gulating lagmannsrett behandlet så anken på ny, og besluttet å forkaste anken.

Den 9. mai 2009 dro Stauda til far og den 16. mai 2009 dro også Frøydis til far, der de begge ble værende til den 13. januar 2010. Også denne gangen dro barna til sin far uten mor sitt samtykke og uten at hun visste det. Det er opplyst at de to barna, mens de var hos far, ikke gikk på skolen. Mor tok kontakt med politiet den 15. mai

2009, som henviste henne videre til barneverntjenesten. En lærer som møtte mor i mai 2009 opplyste at hun så svært forslått ut og hadde blåmerker i ansiktet. Barneverntjenesten observerte det samme under hjemmebesøk hos mor.

Den 13. januar 2010 hentet barneverntjenesten med bistand fra politiet de to barna hjemme hos far. Barna ble samme dag plassert i beredskapshjem, hvor de fortsatt bor.

Den 23. februar 2010 har barneverntjenesten i Haugesund sendt inn begjæring til Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Rogaland med forslag om at barneverntjenesten i Haugesund overtar omsorgen for Frøydis Hansen og Stauda Sofie Hansen med hjemmel i lov om barneverntjenester § 4-12, første ledd, litra d. Det er videre i begjæringen foreslått at de to barna plasseres i godkjent fosterhjem. Det var også opprettet en egen samværssak som inneholdt forslag til samværsordning mellom de to barna og deres foreldre. Bakgrunnen for at nevnte samværssak var opprettet var at offentlig part mener at far ikke har del i foreldreansvaret for de to barna og følgelig heller ikke skulle ha status som part i saken som omhandler spørsmålet om omsorgsovertakelse. Fylkesnemndsleder ga imidlertid etter en konkret vurdering far status som part i omsorgsovertakelsessaken. Haugesund valgte ut fra dette å trekke samværssaken som deretter ble hevet av fylkesnemnda.

Den 28., 29. og 30. april 2010 ble det avholdt forhandlingsmøte i fylkesnemndas lokaler i Sandnes. Til stede var offentlig part, Haugesund kommune, ved prosessfullmektig, advokat Kari Nesse. Fra barneverntjenesten i Haugesund kommune møtte nestleder/fagansvarlig Tove Hågenvik og saksbehandler/seksjonsleder barn Anne Sternhoff. Begge fikk anledning til å være til stede under hele forhandlingsmøtet, jf. tvistelovens 24-6. Videre møtte privat part Trude Monica Hansen sammen med sin prosessfullmektig, advokat Trond Hjelde. Privat part Rune Leander Hansen møtte med sin prosessfullmektig, advokat Tone Linn Thingvold, mens privat part Frøydis Hansen ikke var til stede under forhandlingsmøtet. Hennes prosessfullmektig, advokat Lill Hege Furulund Høimyr var imidlertid til stede under hele forhandlingsmøtet. Partene avga forklaring og det ble til sammen avhørt 10 vitner, hvorav det ene vitnet var oppnevnt talsperson for Stauda.

Haugesund kommune ved advokat Kari Nesse har i det vesentligste anført følgende:

Barneverntjenesten mener at vilkårene i bvtjl. § 4-12, første ledd, litra d, er oppfylt. Barneverntjenesten mener at det er overveiende sannsynlig at de to barnas helse eller utvikling kan bli alvorlig skadd fordi barnas mor er ute av stand til å ta tilstrekkelig ansvar for barna. Rune Leander Hansen har gjennom sine handlinger vist at han ikke respekterer at det er mor som har den daglige omsorgen for barna. Han har truet med å ta livet av henne dersom hun ikke innretter seg etter han og hans ønsker. Rune Leander Hansen har alvorlige psykiske problemer, og barneverntjenesten anser det som overveiende sannsynlig at han vil fortsette å

påvirke barna til å komme til ham. Barneverntjenesten mener han har en forvrengt virkelighetsoppfatning, som han også har formidlet til barna. Barneverntjenesten mener det er en stor risiko for at barna trekkes inn i fars paranoide verden. Barna er allerede preget av farens virkelighetsoppfatning og mistillit til samfunnet generelt og offentlige instanser spesielt, herunder skole, rettsvesen, barnevern, politi og helsevesen.

Barneverntjenesten mener videre at mor ikke vil være i stand til å beskytte barna mot fars indoktrinering og mot at de dras mot ham.

Stauda er en jente som har problemer med å kjenne sine egne behov. Hun har vært under sterk påvirkning fra far, og har mye omsorg og empati for ham. Frøydis på sin side har problemer med å uttale seg følelsesmessig. Det at hun nå har fått en praksisplass og der opplever mestring, medføre at hun klarer seg godt. Hun har imidlertid vist hva hun krever av den personen som skal ha omsorgen for henne. Dette kom tydelig frem da hun skulle starte på praksisplassen, og måtte ha saksbehandler med seg den andre dagen etter at hun den første dagen ikke våget å gå alene. Frøydis oppleves som en ensom jente som er mye for seg selv.

Trude Monica Hansen er sensitiv som mor og ser barna. Hun er også god i samspill med barna. Barneverntjenesten mener imidlertid at hun ikke er flink nok til å være pådriver overfor barna. Det ble her som eksempel vist til henvisningen til Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), hvor hun ikke fulgte godt nok opp. Når det gjelder Frøydis, er det viktig at den som skal ha omsorgen for henne også kan være en pådriver for at Frøydis skal finne seg venner som hun kan være sammen med. Frøydis har også et urealistisk bilde med hensyn til det å få seg jobb og hva som kreves av utdanning o.l. for å kunne få en slik jobb.

Frøydis er for øvrig klar på at hun ikke ønsker å bli plassert i fosterhjem. Hun vil bo hos både far og mor.

Når det gjelder Stauda, har mor hatt problemer med å grensesette henne. De to barna har tatt parti for far og hatt sin lojalitet der. Han har gjennom sin væremåte fått spesielt Stauda til å mobbe mor. I og med at Stauda fremstår som den av barna som er veldig lojal mot far, mener barneverntjenesten at det er stor mulighet for at hun vil velge å flytte til sin far, og at han følgelig vil lykkes med å få det til som han vil.

Barneverntjenesten er av den mening at de to barna skal bo hos sin mor på sikt. Det er imidlertid viktig at en frem til dette skjer, klarer å redusere påvirkningen fra far. Dette gjelder spesielt Stauda, men også Frøydis blir påvirket av sin far. For Stauda sitt vedkommende er det også viktig at hun i tiden fremover får gå på skolen. Barneverntjenesten har i dag et tidsperspektiv på ett år før det kan bli aktuelt for de to barna å få flytte hjem til sin mor.

Barneverntjenesten anser at det er viktig å følge opp den avtalen som ble inngått med mor. Det kan også være aktuelt med andre tiltak enn de som er nevnt i avtalen.

Barneverntjenesten kan for øvrig ikke se at det er noen form for hjelpetiltak som vil kunne være et alternativ til en omsorgsovertakelse. Barneverntjenesten anser en

omsorgsovertakelse for både å være nødvendig og til barnas beste.

Dersom fylkesnemnda finner at vilkårene for en omsorgsovertakelse er oppfylt, og at dette også er nødvendig og til barnas beste, skal det fastsettes samvær. Med hensyn til mor sitt samvær med Frøydis og Stauda, er barneverntjenestens forslag å betrakte som et minimumssamvær som barneverntjenesten vil ha anledning til å utvide dersom forholdene ligger til rette for det. Det er for øvrig viktig å være klar over at barna har vært relativt mye hos mor etter at de flyttet i beredskapshjemmet.

Barneverntjenesten legger gjennom sitt forslag til samværsordning med far opp til at kontakten med far skal reduseres.

Barneverntjenesten mener for øvrig at det må gis anledning til å sette inn tilsyn under samværene både med mor og far, og for far sitt vedkommende må også barneverntjenesten gis anledning til å bestemme hvor samværene skal finne sted.

Haugesund kommune ved advokat Kari Nesse har nedlagt slik påstand:

1. Barneverntjenesten i Haugesund overtar omsorgen for Frøydis Hansen, født 25.12. 1993, og Stauda Sofie Hansen, født 24.05. 1997.
2. Frøydis og Stauda Sofie plasseres i fosterhjem.
3. Trude Monica Hansen skal ha samvær med Frøydis og Stauda Sofie 6 timer en gang i uken. Barneverntjenesten har rett til å sette inn tilsyn under samværene.
4. Rune Leander Hansen skal ha samvær med Frøydis og Stauda Sofie 2 timer 2 ganger i året. Barneverntjenesten har rett til å sette inn tilsyn under samværene. Barneverntjenesten har rett til å bestemme hvor samvær skal finne sted.

Trude Monica Hansen ved advokat Trond Hjelde har i det vesentligste anført følgende:

Når det gjelder den prinsipale påstanden fra advokat Thingvold om at saken må avvises, ble det vist til avgjørelsen fra Høyesterett av 25. januar 2010. Det er i denne endelig avklart at Trude Monica Hansen er den av foreldrene som alene har omsorgen for de to barna. Følgelig er det ikke riktig at saken om omsorgsovertakelse skulle ha vært reist mot far til barna.

Med hensyn til spørsmålet om hvordan mor fungerer som omsorgsperson for de to

jentene, har barneverntjenesten gitt uttrykk for at de mener at mor har god nok omsorgsevne. Det er trusselen fra far som er grunnlaget for at barneverntjenesten mener at det offentlige må overta omsorgen for barna. Barnas far har en klar tendens til å overdrive og han har problemer med å styre sin ordbruk. Far har imidlertid flere gode sider.

Det ble for øvrig vist til at det tok åtte måneder før barna kom tilbake til mor etter at de hadde reist til far i Vikebygd. Offentlige myndigheter vek unna for å foreta seg noe med at barna over så lang tid befant seg hos sin far. Mor ba gjentatte ganger om at noe måtte gjøres uten at dette førte til noe før etter åtte måneder. I løpet av de månedene barna bodde hos far, har de nok blitt påvirket av ham om at det er hos far de hører hjemme.

Privat part mener at faren for at Rune Leander Hansen skal komme til mor og hente de to jentene hjem til seg, har avtatt betydelig. Far har respektert besøksforbudet, og ved de tilfellene han har vært i nærheten av der mor har vært, har grunnen for dette vært at han skulle levere eller hente datteren Idun. Han har ikke møtt opp på praksisplassen til Frøydis og han har heller ikke oppsøkt Stauda på skolen. Det er heller ikke grunn for å frykte at far skal bruke Idun til å hente hjem Frøydis og Stauda til seg. Det må for øvrig anses positivt at far holder kontakt med psykiater Tungesvik. Dette må også tillegges vekt i vurderingen.

Når det gjelder far sin aggresjon mot offentlige myndigheter, er det viktig at han får utløp for dette uten at barna blir involvert. Det er også av stor betydning at far nå forholder seg til at det er mor som skal ha omsorgen for barna.

Det er viktig at Frøydis blir henvist til Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) for utredning og bearbeiding av det hun har opplevd i livet sitt. I den avtalen som ble inngått med mor hadde en satt et 2-3 måneders perspektiv på dette. Hun er fortsatt ikke blitt henvist, og det har gått altfor lang tid å få dette til.

Frøydis fremstår som en oppegående og utadvent jente, mens Stauda nok er mer beskjedne. Likevel må det kunne sies at begge to er aldersadekvate og intelligente jenter. Når det gjelder Frøydis, må det anses rimelig klart at det ikke finnes grunnlag for at det offentlige skal overta omsorgen for henne. For Stauda sitt vedkommende må en vurdere faren for at hun igjen kan velge å dra til sin far. Dette er likevel for tynt og usikkert til å bygge en omsorgsovertakelse på. Dersom Stauda skulle bli plassert i fosterhjem, kan det skje at hun får traumer og tenke at det er hennes feil at hun ble plassert i fosterhjem. Dette kan i neste omgang føre til at hun blir enda mer tilbaketrukket.

Dersom fylkesnemnda skulle komme til at vilkårene for en omsorgsovertakelse er oppfylt, og at dette også er nødvendig og til barnas beste, skal barna i så fall flyttes fra det beredskapshjemmet hvor de i dag bor til et nytt fosterhjem. De har det i dag godt i beredskapshjemmet, og i og med at det pr. i dag ikke er funnet noe fosterhjem til dem, er det knyttet stor usikkerhet til hvor de i tilfelle skal flytte.

I 2008 kom fylkesnemnda til at mor kan gi barna sine god nok omsorg. Hun er villig til å samarbeide og ta imot den hjelp barneverntjenesten mener hun vil trenge.

Det må også vektlegges det gode søskenforholdet det er mellom barna i familien.

Trude Monica Hansen ved advokat Trond Hjelde har nedlagt slik påstand:

1. Haugesund kommune ved barneverntjenestens forslag til omsorgsovertakelse for Frøydis og Stauda tas ikke til følge.
2. Haugesund kommune ved barneverntjenestens forslag til samvær tas ikke til følge.

Rune Leander Hansen ved advokat Tone Linn Thingvold har i det vesentligste anført følgende:

En begjæring om omsorgsovertakelse skal rettes mot den av foreldrene som har den daglige omsorgen. I dette tilfelle er det far. Frøydis og Stauda har bostedsadresse hos far, og da mor flyttet fra far ble det bare sendt inn flyttemelding for de andre barna. Barnetrygden for Frøydis og Stauda har også vært utbetalt til far. Barna har hatt sin døgnhvile hos far og hatt bosted der frem til de ble hentet. Alle som har forklart seg i saken har tatt det for gitt at de to barna bodde hos far. Da Frøydis og Stauda dro til sin far, gjorde de dette av egen fri vilje. Følgelig er det far som er utøver av den daglige omsorgen for de to barna, og følgelig må begjæringen om omsorgsovertakelse avvises da den er rettet mot mor. Ut fra dette må så barneverntjenesten vurdere hva de vil gjøre videre.

Dersom fylkesnemnda likevel skulle komme til at saken ikke skal avvises, ble det anført subsidiært at denne saken er ingen typisk barnevernssak. Denne familien har hatt en annen livsførsel enn det som er det vanlige, og dette har ført til at de er kommet i søkelyset til offentlige myndigheter, deriblant barneverntjenesten.

Barneverntjenesten har sett bort ifra den saken som ble behandlet i fylkesnemnda i 2008 hvor begjæringen om omsorgsovertakelse ikke ble tatt til følge.

Frøydis og Stauda er to ressurssterke jenter uten særskilte behov. Det er derfor ikke riktig i dag å si at dette er to jenter som skal ha levd under noen form for omsorgssvikt. De fremstår som flinke og høflige jenter. De ville ikke ha vært slik dersom forholdene i hjemmet har vært så ille som barneverntjenesten hevder. De problemer det måtte være mener privat part skyldes barneverntjenestens involvering i familien.

Far har en spesiell væremåte, men dette har ikke gått ut over barna. Det far har gjort er å benytte seg av sin rett til å anke rettsavgjørelser og benytte sin ytringsfrihet. Det som er fremkommet gir en feil beskrivelse av far. Det er mor som har brutt

barnelovens bestemmelser, og ikke far. Han har ingen innflytelse overfor de to jentene nå, heller ikke gjennom telefon.

Frøydis er klar over hva som skjer dersom hun igjen flytter til far. Da kan hun risikere å bli plassert i fosterhjem.

Alle barna er positive til mor. Dette viser at far ikke har påvirket barna til å innta en negativ holdning til sin mor.

Far har heller ikke problem med å forholde seg til at Stauda går på skolen. Det er i det hele barneverntjenesten som må dokumentere hva som er så farlig hos far.

Barneverntjenesten forholder seg heller til utredningen som psykiater Kirsten Westlye avga enn til det psykiater Hans Olav Tungesvik har uttalt om far.

De to barnas mening skal ut fra deres alder tillegges stor betydning. Begge barna har gitt uttrykk for at de vil bo hos far. De vil i hvert fall ikke bo i fosterhjem. Frøydis og Stauda er to selvstendige jenter med klare meninger.

En omsorgsovertakelse av Frøydis og Stauda vil heller ikke være nødvendig eller til de to barnas beste. Barneverntjenesten bør nå trekke seg ut av familien.

Det må også stilles spørsmål om hva en vil oppnå med å overta omsorgen for de to barna. En omsorgsovertakelse og plassering i fosterhjem vil innebære mange risikofaktorer. Det er i dag svært vanskelig å finne fosterhjem, og ekstra vanskelig er det for så store barn som i denne saken. Dette kan ved en omsorgsovertakelse føre til at de to jentene må plasseres i hvert sitt fosterhjem.

Rune Leander Hansen ved advokat Tone Linn Thingvold har nedlagt slik påstand:

1. Saken avvises.

Subsidiært:

2. Haugesund kommunes begjæring om omsorgsovertakelse for Frøydis og Stauda tas ikke til følge.

Frøydis Hansen ved advokat Lill Hege Furulund Høimyr har i det vesentligste anført følgende:

Det er høyst relevant det de private parters advokater har anført.

Frøydis ønsker mest av alt å bo hos sin mor. Hun mener at mor er i stand til å gi

henne god nok omsorg, og mor er også positiv til å ta imot hjelpetiltak. Frøydis er også klar over konsekvensene dersom hun igjen flytter til sin far. Hun vil egentlig også bo hos sin far, men innser at dette ikke lar seg gjøre. Hun ønsker imidlertid å få mer kontakt med far. Det forslaget til samvær som barneverntjenesten har foreslått vil gi henne altfor lite kontakt med ham.

Det er for øvrig viktig å ta hensyn til Frøydis sin mening, spesielt med bakgrunn i hennes alder. Dersom det offentlige skal overta omsorgen for henne, må hun i så fall flytte til en ny omsorgsbasis i et fosterhjem. Frøydis er en jente som vegrer seg mot nye og fremmede ting da dette er noe som stresser henne.

Frøydis må på grunnlag av den avtalen mor inngikk med barneverntjenesten tilbakeføres til henne.

Frøydis Hansen ved advokat Lill Hege Furulund Høimyr har nedlagt slik påstand:

1. Haugesund kommune ved barneverntjenesten sitt forslag til omsorgsovertakelse av Frøydis, tas ikke til følge.
2. Haugesund kommune ved barneverntjenesten sitt forslag til samvær tas ikke til følge.

Fylkesnemnda skal bemerke:

Utgangspunktet for fylkesnemndas avgjørelse er at alle tiltak som iverksettes skal være til barnets beste. Det vises her til prinsippet i bvtjl. § 4-1. Fylkesnemnda legger til grunn at som hovedregel er det best at barn får vokse opp hos sine biologiske foreldre. Det er kun når omsorgen ligger under lovens minimumskrav og hjelpetiltak ikke vil føre frem at det offentlige kan overta omsorgen. Fylkesnemnda legger til grunn forholdene slik de er på tidspunktet for vedtaket. Fylkesnemnda må likevel se hen til sakens historikk som til en viss grad forklarer dagens situasjon, og som kan gi indikasjoner på hva som kan skje i fremtiden. Fylkesnemnda har for øvrig kompetanse til å prøve alle sider av saken. Sakens rettslige, bevismessige og skjønsmessige sider er således vurdert.

Når det gjelder det som har skjedd i denne saken frem til i dag, vises det til det som står innledningsvis om sakens bakgrunn. Det vil følgelig ikke bli foretatt noen ny detaljert gjennomgang av sakens faktum her utover at de mest sentrale forhold i saken vil bli nevnt.

Fylkesnemnda vil først ta stilling til spørsmålet om avvising. Fars advokat har som sin prinsipielle påstand at saken må avvises fordi sak om omsorgsovertakelse er reist

mot mor og ikke mot far. Fylkesnemnda er enstemmig kommet til at vilkåret for å avvise saken ikke er oppfylt. Med andre ord er fylkesnemnda kommet til at det er mor som har den daglige omsorgen for Frøydis og Stauda, og at saken derfor er fremmet mot riktig person. Det vises her til de rettsavgjørelser som foreligger i saken. Det forhold at de to barna flyttet til sin far og ble boende der i åtte måneder, mener fylkesnemnda ikke danner grunnlag for å si at det er far som har den daglige omsorgen for barna. Det forhold at offentlige myndigheter brukte så lang tid på å hente jentene tilbake til mor, kan ikke ha som følge at det er far som skal vurderes som den av foreldrene som har den daglige omsorgen for barna.

Når det gjelder spørsmålet om omsorgsovertakelse er fylkesnemnda enstemmig kommet til at vilkårene i bvtjl. § 4-12, første ledd, litra d, ikke er oppfylt slik at det offentlige kan overta omsorgen for Frøydis Hansen og Stauda Sofie Hansen.

Fylkesnemnda vil nedenfor gjennomgå lovens vilkår for å kunne gå til en omsorgsovertakelse, for deretter å gi en nærmere begrunnelse for fylkesnemndas avgjørelse.

Bvtjl. § 4-12, første ledd, litra d, har følgende ordlyd:

”Vedtak om å overta omsorgen for et barn kan treffes

- d) dersom det er overveiende sannsynlig at barnets helse eller utvikling kan bli alvorlig skadd dersom foreldrene er ute av stand til å ta tilstrekkelig ansvar for barnet.”*

I boken Barnevernloven med kommentarer av Ofstad/Skar står det blant annet følgende knyttet til denne bestemmelsen på side 125:

”Vilkåret for omsorgsovertakelse i denne bestemmelsen skiller seg fra vilkårene i bokstavene a) til c) ved at vedtak kan fattes selv om barnets situasjon på vedtakstidspunktet vurderes som tilfredsstillende. Det avgjørende er i dette tilfelle om det foreligger en skaderisiko på sikt. Risikoen skal knytte seg til alvorlig skade på barnets helse og/eller utvikling, og denne skaden skal ha sin årsak i at foreldrene vil være ute av stand til å ta tilstrekkelig ansvar for barnet.

Lovens formulering dersom det er overveiende sannsynlig at barnets helse eller utvikling kan bli alvorlig skadd (understreket her) innebærer etter en ren ordforståelse at det må være overveiende sannsynlig at det vil foreligge en skaderisiko. Bestemmelsen retter seg mot en fremtidig situasjon og kravene til bevis er forsterket gjennom formuleringen overveiende sannsynlig (understreket her). Det synes klart at loven må forstås slik at en omsorgsovertakelse etter denne bestemmelsen kun kan finne sted når det er overveiende sannsynlig at skade vil oppstå.”

På side 127 i ovennevnte bok står det videre som følger:

”Bokstav d) kommer til anvendelse i de mer sjeldne tilfeller hvor barnets aktuelle situasjon er tilfredsstillende, men hvor forhold knyttet til foreldrene gjør det

overveiende sannsynlig at omsorgssvikt på et senere tidspunkt vil føre til at barnet blir alvorlig skadd. Bestemmelsen krever en prognosevurdering og beviskravene er strengere enn ved bruk av bokstav a), b) og c). Bestemmelsen bør derfor ikke anvendes som alternativ til bokstav a) nå det er klart at den omsorgen foreldrene utøver ikke er god nok. I dom inntatt i Rettens Gang 12/2001 s. 761 flg. opphevet Borgarting Lagmannsrett fylkesnemndas vedtak om omsorgsovertakelse etter § 4-12 første ledd bokstav d). Lagmannsretten som betonet de strenge kravene til bevis i bokstav d), uttalte bl.a.:

Bestemmelsen skiller seg fra de andre alternativene i første ledd ved at omsorgen kan overtas selv om det for tiden ikke foreligger noen omsorgssvikt. Muligheten for framtidig omsorgssvikt gir ellers ikke grunnlag for omsorgsovertakelse, og kravene etter bokstav d er derfor forholdsvis strenge. Sett på bakgrunn også av § 4-12 annet ledd om at omsorgsovertakelse bare skal skje der det er nødvendig og ikke hvis det er tilstrekkelig med andre tiltak etter barnevernloven, innebærer etter lagmannsrettens syn at bokstav d skal benyttes med forsiktighet. ... Lagmannsretten forstår (etter dette) bestemmelsen slik at det må kreves en forholdsvis klar sannsynlighetsovervekt for at barnet vil bli påført alvorlig skade som følge av foreldrenes manglende evne på sikt til å ha omsorgen for det, og at det også må være overveiende sannsynlig at slik skade vil påføres uansett om barneverntjenesten forsøker å hindre dette gjennom andre tiltak etter barnevernloven."

Som det vil fremgå av ovenstående har ikke barneverntjenesten i Haugesund kommune anført at også litra a i bvtjl. § 4-12, første ledd, er oppfylt i denne ord. Med andre ord at det skal være alvorlige mangler ved den daglige omsorgen som barna får hos sin mor, eller alvorlige mangler i forhold til den personlige kontakt og trygghet som barna trenger etter sin alder og utvikling. Selv om barneverntjenesten mener at det kan reises spørsmål ved mor sin grensesetting overfor Stauda, og om hun er god nok som pådriver for at de to barna skal få den hjelp de trenger og til å bidra til at Frøydis finner seg venner, er det likevel totalt sett fra barneverntjenestens side ikke anført at de to barna i dag ikke får god nok omsorg hjemme hos mor. Det som er det avgjørende argument fra barneverntjenestens side når det er fremmet sak om omsorgsovertakelse, er den trussel far utgjør med henblikk på at barna på ny kan velge å flytte til ham.

Det som for fylkesnemndas vedkommende har vært avgjørende i denne sammenheng, er at far har forholdt seg til det besøksforbudet han er pålagt, og som nå er forlenget frem til mars 2011. I tillegg er mor utstyrt med voldsalarm som hun, i følge det hun forklarte i forhandlingsmøtet, ikke har hatt grunn til å bruke frem til nå. Rune Leander Hansen har heller ikke oppsøkt barna på praksisplass eller på skolen. De eneste gangene han har vært i nærheten av mor og barna er når han har kjørt Idun og hentet henne. Det er heller ikke fremkommet opplysninger om at far har prøvd å kontakte barna på telefon, sms eller på annen måte. Ut fra det som har skjedd anser fylkesnemnda at faren for at han skal hente barna og ta de med seg, må anses som liten. De to barna har begge gitt uttrykk for at de godt kunne tenke seg å bo hos far, men spesielt Frøydis er nok klar over hvilke konsekvenser det vil kunne medføre hvis hun velger å flytte til ham på ny.

Ut fra den alder Frøydis og Stauda har, er det spesielt viktig at deres mening høres og ikke minst vektlegges i et så viktig spørsmål som en skal ta stilling til i denne saken. Både Frøydis og Stauda har klart gitt uttrykk for at de ikke ønsker å flytte i fosterhjem. Det fremkom i forhandlingsmøtet at ved en eventuell omsorgsovertakelse vil de ikke kunne fortsette å bo i sitt nåværende beredskapshjem. Det er ikke funnet noe nytt fosterhjem til jentene, og det er grunn til å tro at dette ville tatt tid. Det har vist seg at det kan være spesielt vanskelig å finne fosterhjem til så pass gamle barn, selv om både Frøydis og Stauda er beskrevet som høflige og hjelpsomme barn. Det er også knyttet usikkerhet til om de to barna kunne ha blitt plassert i samme fosterhjem.

Fylkesnemnda mener det vil innebære en altfor stor risiko å overta omsorgen og plassere to så velfungerende barn som Frøydis og Stauda i fosterhjem i det alt vesentligste begrunnet i en mulig trussel fra far sin side som nemnda anser som svært lite aktuell ut i fra dagens situasjon.

Fylkesnemnda vil avslutningsvis få gi uttrykk for at det er å håpe at det nå kan skapes ro til beste for alle barna i familien som er involvert i det som skjer. Det er høyst beklagelig at Rune Leander Hansen som far velger å legge ut sensitive data om familien på internett slik at alle kan lese dette. Dette må være svært vanskelig, spesielt for de eldste barna i familien, noe som også kom frem i forhandlingsmøtet. Far bør være klar over at barna har en egen rett til beskyttelse ut fra bestemmelsene i taushetspliktsreglene samt artikkel 8 i den Europeiske menneskerettskonvensjonen og til artikkel 16 i Barnekonvensjonen.

Fylkesnemndas vedtak er enstemmig.

Slutning:

1. Begjæring fra barneverntjenesten i Haugesund kommune om omsorgsovertakelse i medhold av lov om barneverntjenester § 4-12, første ledd, litra d, jf. annet ledd, av Frøydis Hansen, f. 25.12. 1993 og Stauda Sofie Hansen, f. 24.05.97, tas **ikke** til følge.

Vedtaket ble fattet i lukket møte. Kun nemndas medlemmer var til stede.

Partene kan kreve saken overprøvet av tingretten. Søksmål reises ved at det fremsettes krav om saksanlegg eller sendes stevning til fylkesnemnda. Frist for å reise søksmål er 2 - to - måneder fra den dag parten eller dennes advokat fikk melding om vedtaket.

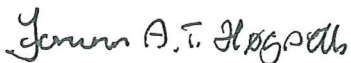
Martin Fadnes Hermansen

Leif Arne Helgesen

Wenche Sandvik Johansen

Jorunn A.T. Høgseth

Bulos Odeh

Rett kopi bekreftes

Dato: 7. mai 2010

Sign.: J. Halvorsen